

Tartalom

BAKÓ Boglárka: Az interetnikus kutatásokról	9
Egy program tanulságai 9 • Interetnikus kapcsolatok 9 • Lokális identitás 10 • Helyszínek és módszerek 11 • Kutatási régiók 12	
ROMÁNIA	
GAGYI József: Fehéregyháza	19
Román–magyar kapcsolatok 19 • A múlttól röviden 20 • Románok és magyarok 1990 előtt 22 • Hétköznapi együttélés 25 • Románok és magyarok 1989 után 28 • Az etnikus viszonyok és a lokális identitás létrehozásának egy példája: a Petőfi-ünnep 34 • Fehéregyházi Petőfi-ünnep, 2000 38	
TÚROS Endre: Magyarok, románok, cigányok Kisbácsban	45
A falu rövid története 45 • A település etnikai térbeosztása 47 • Interetnikus kapcsolatok 50 • Politikai „együttélés” 52 • Lokális identitás Kisbácsban 55	
BIRÓ A. Zoltán–BODÓ Julianna: „Hát ezek kezdtek sokan lenni...” Magyarok és cigányok Korondon	65
Bevezetés 65 • Tipikus identitásváltás előtti helyzet 67 • A településről röviden 68 • Az együttélés történeti megközelítésben 69 • A kapcsolatok rendszere napjainkban 73	
FOSZTÓ László: Szorongás és megbélyegzés: a cigány–magyar kapcsolat gazdasági, demográfiai és szociokulturális dimenziói	83
Bevezetés 84 • Közösségtanulmányok és etnikus viszonyok 84 • A település és környéke 88 • Az interetnikus viszony története 92 • Az interakciós rendszer 99 • Lokális identitás(ok) 105 • Összefoglalás 107	
POZSONY Ferenc: Magyarok, románok és cigányok a háromszéki Zabolán	109
Bevezetés 109 • A falu rövid története 109 • Spontán migráció 111 • A település demográfiai adatai 112 • A cigányság 117 • Gazdasági szféra 118 • Etnikai térszerkezet 122 • Etnikai együttélés 123 • Vegyes házasságok 126 • Találkozási alkalmak 128 • Átjárási gyakorlatok 129 • Etnikai rivalizálás 131 • Etnikai konfliktusok 132 • Hatalmi harcok 133 • Gazdasági hatalom 134 • Összegzés 135	

OLÁH Sándor: Székelyzsombor, 2000	139
Földrajzi elhelyezkedés, közlekedési viszonyok 139 • Az interetnikus kapcsolatok előtörténete 141 • 1945–1989 148 • A jelen – az interetnikus kommunikáció három szintje 149 • A lokális identitás kifejeződései – Székelyzsombori Napok, 1993. május 28–30. 156 • Összegzés 162	
BAKÓ Boglárka: „... Itthon vagyunk megszokva, ... ideköt minden...” Egy barcasági magyar közösség lokális identitástudatáról és interetnikus kapcsolatrendszeréről	165
Bevezetés 165 • A település gazdasági és társadalmi viszonyai 168 • A magyar közösség etnikai identitása 171 • Román–magyar kapcsolatok 174 • Roma–magyar kapcsolatok 177 • A magyar közösség lokális identitásának egy példája 183 • Összefoglalás 187	
SZLOVÁKIA	
PUSKÓ Gábor: Szlovákok, csehek, magyarok Tornalján	191
Bevezetés 191 • A magyar–szlovák együttélést (egymás mellett élést) meghatározó tényezők elméleti vizsgálata 193 • Ahogy a lakosság látja 202	
DANTER Izabella: Diószeg – esettanulmány	207
Bevezető 207 • A település rövid története az etnikumok és a vizsgált témák tükrében 208 • Az interetnikus kapcsolatok és a lokális identitás összetevőinek vizsgálata 214 • Összegzés 221	
ÁRENDÁS Zsuzsa: Taksony: tereptapasztalatok elemzése	223
Bevezetés 223 • A terepmunkáról 223 • Az elemzés fogalmi, elméleti háttere 225 • A falu történetéről 226 • Gazdasági élet a faluban 228 • A faluvezetés 229 • Iskola 232 • Társadalmi, civil szervezetek 237 • Gazdasági szféra, csoportosulások 242 • Lokális identitás Taksonyon 245 • A Taksony falutábla 245 • Taksony vezér szobra 247 • A Hős katona 249 • Falunap 251 • A Sárd-patak 254 • Összegzés 255	
AUSZTRIA	
SZOTÁK Szilvia: A burgerlandi Felsőpulya (Oberpullendorf)	259
Betekintés a település történetébe 259 • Az etnikumok arányának változása a történelem során és hatása az együttélésre 261 • Az etnikumok közötti kapcsolatrendszer 263 • Kapcsolat Magyarországgal 264 • Média 265 • Nyelv és oktatás 266 • Az etnikumok jelenléte a helyi intézményekben és eloszlása a településen 270 • Szimbolikus terek megléte Pulyán 271 • A gazdasági rendszerek felbomlása és hatása az itt élő etnikumokra 271 • A lokális identitástudatról 272 • Tudatos erősítések, rendezvények, előadások 277 • Összegzés 278	
SZERBIA	
HAJNAL Virág: „Mint leveleket a vihar” – Egy kétnyelvű vajdasági falu	283
A kulturális antropológiáról 283 • Megközelítés és módszer 284 • A feketicsiek mint beszélőközösség 289 • Kutatásom helyszíne a feketicsiek	

„meséinek” tükrében 294 • Feketicsek és kunhegyesiek 304 • A falu társadalma a feketicsi magyarok sztereotípiáinak tükrében 309 • „Feketicsei magyarok, feketicsi szerbek” – A lokális identitás egy esete 314 • Összegzés 316

UKRAJNA

BEREGSZÁSZI Anikó: A kárpátaljai Bányó település 321

Bányó település földrajzi fekvése 321 • A település rövid története 321 • A település népességének alakulása és változása 322 • A település adminisztratív felépítése 323 • A település térszerkezete. A valóságos és szimbolikus tér 323 • A település gazdasági élete 325 • A település intézményrendszere és hitélete 326 • Az etnikumok közötti kapcsolatok 328 • Nyelvismeret, nyelvhasználat és nyelvválasztás 329 • Identitás, attitűdök, sztereotípiák 330

CSERNICSKÓ István: Csap 333

A település földrajzi fekvése, rövid története 333 • A nemzetiségi arányok változása 334 • Az együttélés időtartama 336 • Az etnikumok „térszerkezete” 337 • A szimbolikus tér szerkezete 337 • Az egyes etnikumok közötti informális kapcsolatok 338 • Az egyes etnikumok közötti kapcsolat jellege: hierarchia vagy egyensúly 339 • Nyelvismeret; mindennapi nyelvválasztás 340 • Identitás, attitűdök, sztereotípiák 343 • Intézmények, szervezetek 346

KARMACSI Zoltán: Tiszaújlak lakosságának identitásmutatói 347

Bevezetés 347 • A kutatásról 349 • Tiszaújlak 350 • A település etnikai viszonyai 354 • A tiszaújlaki lakosok nyelvhasználata és nyelvválasztási szokásai 360 • Identitástudat, attitűd 367 • Összefoglalás 372

FÜGGELÉK

Bibliográfia 377

A kötet szerzői 384